

ירעה עד שיסתאב, מודו הכא דיצא בעדר. כי רק באשם תלוי, שלבו נוקפו מחמת ספק סברי רבנן שגמר ומקדיש מספק שאפילו לא חטא הרי זה קרבן⁽³⁾.

ואם משנשחט האשם הודאי נודע לו שלא חטא — הרי זה יקבר.

ואם נזרק הדם — הבשר יצא לבית השריפה. [ובגמרא יתבאר שהתנא ששנה "נודע לאחר שנשחט — יקבר" והתנא ששנה "נודע לאחר זריקה — ישרף" הם שני תנאים!].

וכן דינו של שור הנסקל אינו כן [כאשם תלוי אליבא דרבנן שצריך לרעות עד שיסתאב ויהיו דמיו לנדבה].

אלא: אם התברר עד שלא נסקל שהוא אינו חייב סקילה — יצא וירעה בעדר.

ואפילו אם הוברר הדבר רק משנסקל — הרי הוא מותר בהנאה.

וכן דינה של עגלה ערופה אינו כן [כדין אשם תלוי לרבנן, שצריך לרעות עד שיסתאב ויהיו דמיו נדבה].

אלא: אם עד שלא נערפה נודע מי הוא

ההורג — תצא ותרעה בעדר.

אך אם התגלה מי הוא ההורג רק משנערפה העגלה — תקבר במקומה! והיינו, שהיא אסורה בהנאה כדין כל עגלה ערופה.

וטעמו של דבר: שעגלה ערופה על ספק היא באה מתחלה, לכפר בינתיים, כל זמן שלא נמצא ההורג, ועריפתה של עגלה ערופה הזאת אכן כיפרה ספקה, והלכה לה. ובפרט זה יש לה דמיון לאשם תלוי.

גמרא:

והוינן בה: במאי פליגי רבי מאיר ורבנן באשם תלוי כשנודע לו שלא חטא?

רבי מאיר סבר: כיון דנודע לפני שחיטה דלא צריך ליה — לא מקדיש ליה, שנמצא שהיה הקדשו בטעות, ואינו הקדש.

ורבנן סברי: מתוך שלבו נוקפו — גומר ומקדיש.

תנא: בין שנודע לו שחטא ובין נודע לו שלא חטא — פליגי רבי מאיר ורבנן⁽⁴⁾:

כנודע לו שחטא — להודיעך כחו דרבי מאיר. דאע"ג דהשתא ידע דחטא, כיון

ואם כן, מאחר שהוברר הדבר, שלא חטא כלל, אין חלה קדושת אשם על קרבן זה כלל, שהרי נמצא שאינו מחוייב בקרבן, ולשם מה הוצרכנו לטעם זה של הקדש בטעות, וכתב שהקשה כן להגרי"ז, ואמר לו שגם הוא עמד בקושיא זו, ועיי"ש.

4. האחרונים דנו, לדעת רבי עקיבא המחייב בספק מעילות אשם תלוי, היאך הדין בזה

3. רש"י מפרש, שמאחר והפרישו על הודאי, ולא היה בדעתו כלל שיתכן שלא חטא, לכן אנו אומרים, שהוא הקדש בטעות, שלא היה בדעתו להקדישו, אלא אם כן חטא, ובזה אינו דומה לאשם תלוי, שהיה יודע בשעת ההקדש, שיתכן שלא חטא.

והקשה האבי עזרי [פסוה"מ ד יט], הרי כלל הוא בידינו, שאין חטאת ואשם באים בנדבה, אלא אם כן הוא מחוייב בהם [עיי' חולין מא ב],